

Bruselj, 7. december 2023
(OR. en)

16054/23

AG 157
INST 475

DOPIS

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Konferenca o prihodnosti Evrope – predlogi in z njimi povezani posebni ukrepi iz poročila o končnem izidu Konference o prihodnosti Evrope: posodobljena ocena

V tem dopisu, ki vsebuje tudi razpredelnico v Dodatku 1, vam pošiljamo oceno nadaljnjega ukrepanja glede predlogov in z njimi povezanih posebnih ukrepov iz poročila o končnem izidu Konference o prihodnosti Evrope¹ v času od datuma zaključka Konference, 9. maja 2022, do novembra 2023.

Ta dokument posodablja predhodno tehnično oceno predlogov in z njimi povezanih posebnih ukrepov iz končnega poročila Konference, ki jo je pripravil Generalni sekretariat Sveta in je bila objavljena junija 2022² ter posodobljena novembra 2022³.

¹ Dok. 8933/22.

² Predhodna tehnična ocena predlogov in z njimi povezanih posebnih ukrepov iz poročila o končnem izidu Konference o prihodnosti Evrope, dok. 10033/22.

³ Posodobljena predhodna tehnična ocena predlogov in z njimi povezanih posebnih ukrepov iz poročila o končnem izidu Konference o prihodnosti Evrope, dok. 10033/22 REV 1.

Nadaljnje ukrepanje glede predlogov in z njimi povezanih posebnih ukrepov iz poročila o končnem izidu Konference o prihodnosti Evrope⁴

I. Uvod

1. Poročilo o končnem izidu⁵ Konference o prihodnosti Evrope je bilo v skladu s skupno izjavo⁶, podpisano marca 2021, 9. maja 2022 predstavljeno predsednicama Evropskega parlamenta in Evropske komisije ter predsedniku Sveta Evropske unije. V skupni izjavi so se predsedniki treh institucij dogovorili, da bodo hitro preučili, kako bi lahko v okviru svojih pristojnosti in v skladu s Pogodbama učinkovito ukrepali na podlagi tega poročila.
2. V končnem poročilu je 49 predlogov in 326 povezanih posebnih ukrepov, ki jih je predlagala plenarna skupščina Konference. Predlogi se nanašajo na devet tem: „močnejše gospodarstvo, socialna pravičnost in delovna mesta“, „izobraževanje, kultura, mladina in šport“, „digitalna preobrazba“, „evropska demokracija“, „vrednote in pravice, pravna država, varnost“, „podnebne spremembe in okolje“, „zdravje“, „EU v svetu“ ter „migracije“.
3. Predlogi in z njimi povezani posebni ukrepi temeljijo predvsem na priporočilih državljanov in državljanek, ki so se udeležili evropskih in nacionalnih državljanskih forumov, organiziranih v okviru Konference. Temeljijo tudi na zamislih, izmenjanih na večjezični digitalni platformi Konference, vključno z rezultati najrazličnejših dogodkov in pobud⁷, ki so jih države članice organizirale na nacionalni, regionalni in lokalni ravni in pri katerih je sodelovalo več tisoč državljanov in državljanek iz vse EU, ter na razpravah s plenarne skupščine Konference.

⁴ Ta dokument posodablja predhodno tehnično oceno predlogov in z njimi povezanih posebnih ukrepov iz končnega poročila Konference o prihodnosti Evrope, ki jo je Generalni sekretariat Sveta objavil v dok. 10033/22 REV 1.

⁵ Dok. 8933/22.

⁶ Dok. 6796/21.

⁷ Več informacij o dejavnostih držav članic je na voljo v končnem poročilu Konference (dok. 8933/22) in v razdelku o nacionalnih državljanskih forumih in nacionalnih dogodkih na večjezični digitalni platformi Konference.

4. Svet je v času trajanja Konference, pa tudi na zaključni prireditvi ponovno potrdil svojo zavezanost, izraženo v skupni izjavi, da bo po 9. maju 2022 določil, kako nadalje ukrepati na podlagi rezultatov Konference.
5. Generalni sekretariat Sveta je 10. junija 2022⁸ objavil predhodno tehnično oceno, iz katere je za vsakega od 49 predlogov in 326 ukrepov iz končnega poročila Konference razvidno, kateri predlogi in z njimi povezani posebni ukrepi se že izvajajo in katere bi lahko institucije EU še obravnavale. Ta ocena je bila nato posodobljena 30. novembra 2022⁹.
6. Tri institucije EU, podpisnice skupne izjave, so v skladu s koledarjem Konference 2. decembra 2022 organizirale dogodek, na katerem so državljankam in državljanom, ki so sodelovali v evropskih državljanskih forumih, ter predstavnikom in predstavnicam nacionalnih državljanskih forumov in nacionalnih dogodkov predstavile povratne informacije in jim tako poročale o delu, opravljenem od 9. maja 2022 v okviru nadaljnjega ukrepanja na podlagi končnega poročila Konference. Državljanke in državljanji so bili pozvani, naj izrazijo svoje mnenje o nadaljnjem ukrepanju in zastavijo vprašanja političnim predstavnikom in predstavnicam, ti pa so odgovarjali na vsa njihova vprašanja.
7. Leto in pol po zaključnem dogodku Konference o prihodnosti Evrope vam v tem dokumentu in preglednici v Dodatku 1 pošiljamo oceno nadaljnjega ukrepanja glede predlogov in z njimi povezanih posebnih ukrepov iz poročila o končnem izidu Konference do novembra 2023.

II. Splošni pregled ukrepov, sprejetih za implementacijo predlogov in z njimi povezanih posebnih ukrepov iz poročila o končnem izidu Konference

8. Od 9. maja 2022 vse tri institucije pripravljajo nadaljnje ukrepe v zvezi z 49 predlogi in 326 povezanimi posebnimi ukrepi iz končnega poročila Konference, to delo pa še poteka.
9. To delo se večinoma izvaja v okviru uveljavljenih zakonodajnih postopkov EU. Pravzaprav številne ključne pobude, opisane v delovnem programu Komisije za leto 2023¹⁰, temeljijo na predlogih Konference. Konferenca je omenjena tudi v delovnem programu Komisije za leto 2024¹¹, saj se več pobud navezuje na vprašanja, obravnavana v predlogih s Konference. V

⁸ Predhodna tehnična ocena predlogov in z njimi povezanih posebnih ukrepov iz poročila o končnem izidu Konference o prihodnosti Evrope, dok. 10033/22.

⁹ Posodobljena predhodna tehnična ocena predlogov in z njimi povezanih posebnih ukrepov iz poročila o končnem izidu Konference o prihodnosti Evrope, dok. 10033/22 REV 1.

¹⁰ Dok. 13847/22.

¹¹ Dok. 13917/23.

skupni izjavi o zakonodajnih prednostnih nalogah EU za leti 2023 in 2024 piše: „številni predlogi Konference so bili upoštevani v delovnem programu Komisije za leto 2023 in skupaj se zavezuje, da bomo nanje pozorni.“ V skladu s tem sta Evropski parlament in Svet na podlagi pobud Komisije sodelovala na številnih področjih politike, vključenih v končno poročilo Konference.

10. V delovnem programu Komisije za leti 2023 in 2024 so bili upoštevani tudi drugi predlogi Konference in povezani posebni ukrepi, ki vključujejo nezakonodajno delo. Poleg tega je Svet opredelil predloge Konference in z njimi povezane posebne ukrepe, v zvezi s katerimi lahko ukrepa sam, npr. brez predloga ali priporočila druge institucije ali organa Unije (zlasti Komisije ali visokega predstavnika za zunanje zadeve in varnostno politiko), in je začel delo v zvezi s temi ukrepi, zlasti v zvezi z nekaterimi vidiki odločanja v Svetu¹².
11. Nadaljnje delo na zakonodajnem in nezakonodajnem področju Sveta temelji zlasti na predhodni tehnični oceni predlogov Konference in z njimi povezanih posebnih ukrepov, ki jo je Generalni sekretariat Sveta opravil 10. junija 2022. Ker je ocena pokazala, da bi bilo mogoče veliko večino predlogov (skoraj 95 %) implementirati v sedanjem okviru Pogodb, je Svet te predloge obravnaval prednostno, da bi se na pomisleke državljanov in državljanek odzval v razmeroma kratkem času ter s konkretnimi politikami pozitivno vplival na njihov vsakdan.
12. V zvezi z zelo majhnim številom posebnih ukrepov (približno 5 %), za katere bi bilo treba spremeniti Pogodbi, da bi jih bilo mogoče v celoti implementirati¹³, je Svet 23. novembra prejel predloge Evropskega parlamenta za spremembo Pogodb in bo ukrepal v skladu s svojimi obveznostmi iz člena 48 PEU.

III. Glavni dosežki

13. Iz ocene implementacije 49 predlogov in 326 ukrepov iz priloge k temu dokumentu je razvidno, da je bila velika večina predlogov in ukrepov, ki jih je predložila Konferenca, že implementirana ali se implementira.

¹² Gl. točki 16 in 17 spodaj.

¹³ Gl. predhodno tehnično oceno predlogov in z njimi povezanih posebnih ukrepov iz poročila o končnem izidu Konference o prihodnosti Evrope, dok. 10033/22, del C. Gl. tudi prilogo k temu dokumentu, v kateri so ukrepi, za katere bi bilo treba spremeniti Pogodbi, označeni s sivo barvo.

14. Pri devetih temah Konference je mogoče izpostaviti zlasti naslednje glavne dosežke¹⁴:

- V zvezi s temo „močnejše gospodarstvo, socialna pravičnost in delovna mesta“: EU je oktobra 2022 določila nova pravila, ki spodbujajo ustrezne zakonsko določene minimalne plače v EU ter prispevajo k izboljšanju delovnih in življenjskih razmer zaposlenih v EU. Istega meseca je bila sprejeta direktiva o uravnoteženi zastopanosti spolov v upravnih odborih družb, da bi se po vsej EU spodbujala bolj uravnotežena zastopanost spolov v upravnih odborih družb, ki kotirajo na borzi. Nadalje direktiva o krepitvi uporabe načela enakega plačila za enako delo za moške in ženske, ki je bila sprejeta maja 2023, določa nova pravila za boj proti diskriminaciji pri plačilu in prispeva k odpravljanju plačne vrzeli med spoloma v EU. Oktobra 2023 pa sta Evropski parlament in Svet dosegla začasni dogovor o krepitvi sistema geografskih označb, kar naj bi prineslo otipljive koristi podeželskemu gospodarstvu ter zaščitilo gastronomsko dediščino EU po vsem svetu
- V zvezi s temo „izobraževanje, kultura, mladina in šport“: Svet je aprila 2022 odobril sklepe o športu kot vzvodu za spremembo vedenja za trajnostni razvoj, pri čemer je med drugim upošteval vidik spola in vključenost v športu. Junija 2022 je poleg tega sprejel priporočilo o učenju za zeleni prehod in trajnostni razvoj, v katerem spodbuja učeče se vseh starosti k pridobivanju znanj, spretnosti in odnosa, s pomočjo katerih bodo lahko živeli bolj trajnostno ter zavzeli bolj zdrav in okoljsko bolj ozaveščen način življenja. Nadalje je maja 2023 odobril sklepe o nadaljnjih ukrepih za uresničitev avtomatičnega vzajemnega priznavanja kvalifikacij v izobraževanju in usposabljanju. Svet in države članice so maja 2023 sprejeli še sklepe o socialni razsežnosti trajnostne Evrope za mlade, v katerih so pozvali k preučitvi načinov za povečanje vključenosti mladih v politični proces ter k vključevanju vidika mladih v vse politike in ravni upravljanja. Svet je oktobra 2023 sprejel uredbo o zaščiti geografskih označb za obrtne in industrijske izdelke, da bi zagotovil podobno zaščito kot za regionalno proizvedeno hrano ali pijačo.
- V zvezi s temo „digitalna preobrazba“: EU je septembra 2022 kot odziv EU na potrebo po ureditvi digitalnega prostora sprejela sveženj o digitalnih storitvah. Cilj akta o digitalnih trgih je zagotoviti konkurenčen in pravičen digitalni sektor, da bi spodbudili inovacije, visokokakovostne digitalne proizvode in storitve ter bolj poštene cene za potrošnike. Poleg tega akt o digitalnih storitvah, sprejet oktobra 2022, ščiti digitalni prostor pred širjenjem nezakonitih vsebin ter zagotavlja varovanje temeljnih pravic uporabnikov in uporabnic. Svet

¹⁴ Ta seznam dosežkov ni izčrpen in je namenjen ponazoritvi, pri čemer se tem dosežkom ne pripisuje večjega pomena kot preostalim. Popoln seznam dosežkov po posameznih ukrepih je v prilogi k temu dokumentu.

in Evropski parlament sta nadalje novembra 2023 dosegla začasni dogovor o novem okviru za evropsko digitalno identiteto (eID), da bi vsem Evropejcem in Evropejkam zagotovili zaupanja vredno in varno digitalno identiteto.

- V zvezi s temo „evropska demokracija“: Svet je junija 2022 odobril sklepe o zaščiti in varnosti novinarjev in drugih medijskih delavcev. Marca 2023 je poleg tega odobril sklepe o vlogi prostora civilne družbe pri varstvu in spodbujanju temeljnih pravic v EU, v katerih je poudarjena vloga svobode združevanja pri zagotavljanju demokratične in pluralistične družbe ter dobrega delovanja javnega življenja. Svet in Evropski parlament sta novembra 2023 dosegla začasni dogovor o glavnih političnih elementih nove uredbe o preglednosti in ciljanem političnem oglaševanju, ki naj bi državljanom in državljanke pomagala pri tem, da bi enostavno prepoznavali politične oglase in tako lažje sprejemali ozaveščene odločitve. Komisija je nadalje na podlagi evropskih državljanskih forumov, ki so potekali v okviru Konference, v letu 2023 organizirala državljanske forume o živilskih odpadkih, učni mobilnosti in virtualnih svetovih.
- V zvezi s temo „vrednote in pravice, pravna država, varnost“: Svet je julija 2022 odobril sklepe o tujem manipuliranju z informacijami in vmešavanju, s katerimi je okrepil prizadevanja in zmožnosti EU za boj proti dezinformacijam. Leta 2022 je bil vzpostavljen nabor orodij za obravnavo tujega manipuliranja z informacijami in vmešavanja, katerega cilj je zagotoviti usklajevanje med številnimi obstoječimi orodji na ravni EU za boj proti tujemu manipuliranju z informacijami in vmešavanju. Svet in Evropski parlament sta septembra 2023 sprejela tudi novo uredbo, ki bo spodbujala digitalno izmenjavo informacij med nacionalnimi organi in Eurojustom v primerih terorizma, na podlagi česar bodo vsi organi držav članic in agencije EU imeli dostop do najpopolnejših in najnovejših informacij o primerih terorizma. Svet je poleg tega oktobra 2023 odobril sklepe o digitalnem opolnomočenju za zaščito in zagotovitev spoštovanja temeljnih pravic v digitalni dobi.
- V zvezi s temo „podnebne spremembe in okolje“: Svet je med energetske krizo leta 2022 sprejel vrsto nujnih ukrepov, med drugim glede skladiščenja plina, usklajenih ukrepov za zmanjšanje povpraševanja po plinu, nujnega posredovanja za obravnavo visokih cen energije in solidarnostnih nabav plina. Države članice morajo poleg tega v skladu z novo skupno kmetijsko politiko, ki je začela v celoti delovati januarja 2023, nameniti 25 % svojih sredstev za neposredna plačila za okoljske sheme za podporo kmetom, ki prevzamejo obveznosti, da bodo uporabljali kmetijske prakse, ki ugodno vplivajo na podnebje, okolje in dobrobit živali ter ki prispevajo k zatiranju protimikrobne odpornosti. Marca 2023 je bila

sprejeta uredba, ki določa strožje standarde emisijskih vrednosti CO₂ za nove avtomobile in kombinirana vozila. Aprila 2023 so bila sprejeta tudi nova pravila o reformi sistema EU za trgovanje z emisijami (EU ETS). EU ETS je trg ogljika, ki temelji na sistemu „trgovanja s pokrovom“, tj. določanja zgornje meje količine pravic do emisij za energetsko intenzivne panoge, sektor proizvodnje električne energije in letalski sektor ter trgovanja s temi pravicami. Prvič bodo vključene emisije iz ladijskega prometa, vzpostavljen pa je bil tudi nov ločen sistem za stavbe, cestni promet in dodatne sektorje. Poleg tega so z novo direktivo o energiji iz obnovljivih virov, sprejeto oktobra 2023 kot del svežnja „Pripravljeni na 55“, tj. sklopa predlogov za revizijo zakonodaje EU s ciljem zmanjšanja emisij toplogrednih plinov v EU za vsaj 55 % do leta 2030, določena pravila o povečanju deleža energije iz obnovljivih virov v skupni porabi energije v EU. Parlament in Svet sta nadalje novembra 2023 dosegla začasni dogovor o novih pravilih za obnovo in ohranjanje degradiranih habitatov v EU, da bi do leta 2030 obnovili vsaj 20 % kopenskih in morskih območij EU, do leta 2050 pa vse ekosisteme, ki jih je treba obnoviti.

- V zvezi s temo „zdravje“: Svet je oktobra 2022 sprejel uredbi, eno o resnih čezmejnih grožnjah za zdravje in drugo o okviru ukrepov v zvezi z zdravstvenimi protiukrepi v primeru izrednih razmer v javnem zdravju na ravni Unije. Navedeni uredbi sta skupaj z dvema drugima uredbama o okrepljeni vlogi Evropske agencije za zdravila in o Evropskem centru za preprečevanje in obvladovanje bolezni, ki sta bili sprejeti istega leta, namenjeni izboljšanju zmogljivosti EU za odzivanje na prihodnje pandemije in druge čezmejne zdravstvene krize ter krepitvi reaktivnih ukrepov, ki so na voljo Uniji za javno naročanje, proizvodnjo in ustvarjanje zalog zdravstvenih protiukrepov, pomembnih v krizi. Komisija je junija 2023 na podlagi poziva Sveta k tovrstni pobudi izdala sporočilo o celovitem pristopu k duševnemu zdravju, da bi duševno zdravje izenačila s telesnim zdravjem in zagotovila nov medsektorski pristop k težavam z duševnim zdravjem.
- V zvezi s temo „EU v svetu“: EU je na mednarodnem prizorišču dejavna prek zunanjega delovanja EU, vključno s skupno zunanjo in varnostno politiko. Evropska unija je zlasti v odziv na vojno agresijo Rusije v Ukrajini zavezana močni finančni, gospodarski, humanitarni, vojaški in diplomatski podpori Ukrajini in njenemu prebivalstvu ter bo to podporo še naprej zagotavljala. Svet je v zvezi s tem uvedel 11 svežnjevalnih ukrepov proti Rusiji. Evropski svet je poleg tega, kar zadeva širitev, junija 2022 podelil status kandidatki za pristop k EU Ukrajini in Moldaviji, decembra 2022 pa Bosni in Hercegovini. Prav tako je ponovno poudaril, da je polno in nedvoumno zavezan perspektivi

Zahodnega Balkana za članstvo v EU. Poleg tega je v sklepih z dne 24. in 25. marca 2022 pozval k nadaljnjemu delu pri uresničevanju Izjave iz Versaillesa, ki so jo voditelji in voditeljice EU sprejeli 11. in 12. marca 2022, da bi vzpostavili bolj odprto in trdnejšo gospodarsko osnovo, zlasti z zmanjšanjem strateških odvisnosti EU na najbolj občutljivih področjih. V zvezi s tem sta Evropski parlament in Svet septembra 2023 za povečanje odpornosti kritičnih oskrbovalnih verig EU sprejela uredbo o vzpostavitvi okvira ukrepov za okrepitev evropskega polprevodniškega ekosistema (znano tudi kot akt o čipih). 13. novembra 2023 sta poleg tega dosegla začasni dogovor o aktu o kritičnih surovinah, katerega cilj je doseči zanesljivost oskrbe s surovinami, potrebnimi za evropske industrije, zlasti za industrije čiste tehnologije.

- V zvezi s temo „migracije“: Svet se je septembra 2023 dogovoril o podaljšanju začasne zaščite EU za ljudi, ki bežijo pred vojno agresijo Rusije v Ukrajini, da bi razseljenim osebam iz Ukrajine omogočili uživanje harmoniziranih pravic po vsej EU, vključno s prebivanjem, dostopom do trga dela in stanovanj, zdravstveno pomočjo in dostopom otrok do izobraževanja. Sozakonodajalca trenutno razpravljata o reformi pakta o migracijah in azilu, ki je ključni sveženj različnih zakonodajnih aktov na tem področju, njen cilj pa je med drugim uskladitev azilne zakonodaje na evropski ravni.

15. Svet je poleg navedenih glavnih dosežkov v okviru svoje zaveze, da bo zagotovil najboljše mogoče nadaljnje ukrepanje na podlagi Konference, opredelil in preučil posebne ukrepe, ki jih je predlagala Konferenca in v zvezi s katerimi lahko Svet ukrepa sam, tj. brez predloga ali priporočila druge institucije ali organa Unije. Pri tem gre za 23 od 326 posebnih predlaganih ukrepov, zlasti v zvezi s temami dezinformacij ter medijske pismenosti državljanov in državljanek, komuniciranja z državljani in državljanekami ter preglednosti, večjezičnosti, zaposlovanja prikrajšanih skupin, krepitev čezmejnega sodelovanja, izobraževanja in športa. Delo v zvezi z navedenimi ukrepi poteka v okviru ustreznih pripravljalnih teles Sveta.

16. Svet je poleg tega začel delo v zvezi z izvajanjem ukrepov Konference, v katerih se poziva k izboljšanju nekaterih vidikov odločanja v Svetu, zlasti k razširitvi uporabe glasovanja s kvalificirano večino v Svetu. Večino teh ukrepov je mogoče obravnavati s prožnostjo, ki jo zagotavlja sedanji okvir Pogodb, zlasti s splošnimi ali posebnimi premostitvenimi klavzulami, ki Evropskemu svetu ali Svetu omogočajo prehod s soglasja na glasovanje s kvalificirano večino v skladu s postopki iz ustreznih določb Pogodb. Svet preučuje možnost uporabe nekaterih premostitvenih klavzul, zlasti na posebnih področjih v okviru skupne zunanje in varnostne politike (SZVP). Delo v zvezi s tem je v teku.
